

”Vikaren söndrar inte näten, men gråsälen, den river upp dem med klorna”, säger Heikki Salokangas. ”Det känns som om den gör det riktigt på pin kiv! Man får känslan av att den njuter av att göra så mycket skada som möjligt. De där moderna dynemanäten måste ändå gräma den. De är så starka att inte ens de vassaste klor rår på dem. Gråsälen är mycket intelligentare än en hund, till exempel. Hunden måste dresseras, men gråsälen lär sig av sig själv. Det tar bara några sekunder så har den förstått hur den ska öppna ryssjeporten och slinka in.”

Heikki Salokangas minns sitt första möte med en gråsäl för knappt tjugo år sedan. Den väldiga besten gjorde stort intryck på honom, och då kunde han inte föreställa sig vilka problem den skulle komma att ge upphov till. Och ändå talade laxrevsfiskarna redan då om att sälarna börjat ge sig på redskapen och plundra fångsten för dem.

”Det är först under den senaste tiden, när man installerat övervakningskameror runt fiskeredskapen, som vi har fått någon egentlig kunskap om hur sälarna betar sig. I det grumliga vattnet ser de knappast bättre än vi själva, men de håller koll på omgivningen nästan på samma sätt som fladdermössen gör. Med morrhåren uppfattar de vibrationer och tryckskillnader i vattnet som fiskarna åstadkommer när de simmar. Och fiskarna gör helt tvärtom mot vad man trodde förr. De flyr inte alls när de uppträcker en säl, istället stannar de på platsen alldeles som förstenade. På det sättet försöker de låta bli att avslöja sina gömställen för rovdjuren.”

Gräsälens visitkort, en lax som blivit flådd i nätet.

Heikki Salokangas vet också berätta att lax och sik reagerar likadant på sälarnas närvaro. När sälarna uppenbarar sig nära fiskeredskapen stannar fiskarna upp. De undviker att samlas i stim som normalt och sprider sig långt från varandra, som om man skjutit på dem med en hagelbössa. Kvar på fiskeplatserna blir bara sälarna och fiskaren själv. Ytterst få fiskar går i fällorna och de som gör misstaget hamnar ofta i gapet på sälarna som lurar kring öppningen.

Idag är fiskaren från Kumnäs en bitter man. ”Halvdöd känner man sig ju och andligen inträngd i ett hörn. Inte lönar det sig att fiska längre. Det enda jag

får är abborre och gers, dem äter sälarna bara i yttersta nödfall. Min brorson har övergått till att bygga glasfiberbåtar. Jag är helt beroende av den handfull konsumenter som förstår sig på oss fiskare och fortfarande vill köpa sin fisk direkt av oss. Push up-ryssjan och torget i Björneborg – bara tack vare dem kan jag fortfarande kämpa.”

”Nog känns det ganska sorgligt alltsammans. En tredjedel av alla kustfiskare har slutat, här i trakten över hälften. Resten väntar på pensionsbeslutet för att komma undan pinan.”

Fiskaren Heikki Salokangas och fångsten.